

Az Országos Idegennyelvű Könyvtár GYŰJTŐKÖRI SZABÁLYZATA

Az Országos Idegennyelvű Könyvtár (OIK) Gyűjtőköri Szabályzata a Szervezeti és Működési Szabályzat mellékletét képezi

A könyvtár az 1997. évi CXL. Törvény 63. §.(1) bekezdése szerint országos feladatkörű nyilvános szakkönyvtár

1.) Az intézmény állami feladatként ellátandó alaptevékenységei:

- a modern világirodalom, az irodalomtudomány és a nyelvészet, valamint a kapcsolódó humán kultúrát, ill. tudományokat reprezentáló könyvtári dokumentumok – főképp eredeti nyelvű – gyűjtése, feltárása, szolgáltatása;
- a népzene, a dzsessz és a világzene dokumentumainak minél teljesebb körű gyűjtése, a klasszikus és kortárs komolyzene reprezentáns dokumentumai, valamint a rájuk vonatkozó szakirodalom gyűjtése, feltárása és szolgáltatása;
- a nemzeti és etnikai kisebbségekkel foglalkozó dokumentumok gyűjtése, feltárása és szolgáltatása;
- az idegen nyelvek tanulását minél hatékonyabb formában lehetővé tevő gyűjtemény kialakítása és szolgáltatása, valamint nyelvtúdió működtetése;
- az alapfeladatokhoz kapcsolódó szakirodalmi dokumentációs adatbázisok építése és szolgáltatása;
- a nemzetiségi és etnikai gyűjteményt fenntartó könyvtárak koordinációs központjaként ezen könyvtárak dokumentumokkal való ellátása.

Az intézmény alaptevékenységei között kiemelt feladatai az alábbiak:

A nemzeti és etnikai kisebbségek információs központjaként az Oktatási és Kulturális Minisztérium (a továbbiakban: OKM) felügyelete alá tartozó közgyűjtemények számára

- szakirodalmi és tájékoztatási szolgáltatásokat végez,
- tanácsadó tevékenységet végez a nemzetiségi és kisebbségi szervezetekkel és intézményekkel kapcsolatos tevékenységekben.

Az intézmény által végzett könyvtári tevékenység célja: a magyar és idegen nyelvű irodalomtudományi, nyelvészeti, zeneművészeti, zenetudományi, nemzetiségi szakirodalom,

valamint a modern világirodalom eredeti nyelvű gyűjtése, megőrzése és védelme; feldolgozása és rendelkezésre bocsátása, korszerű szakirodalmi szolgáltatások üzemeltetése. Ugyanakkor a gyűjtemény alakítását, a használó igényeket meghatározzák hazai és nemzetközi elvárások: az idegen nyelv tudásának követelménye, a hazai nemzeti és etnikai kisebbségek anyanyelvének ismerete és használata, más kultúrák megismerésének igénye, az élethosszig tartó tanulás, a komplexebb kulturális ismeretek szükségessége

2.) Használói igények:

Legkeresettebbek a magyar és a nagy világnyelveken megjelenő dokumentumok, ugyanakkor fokozott igény mutatkozik a hazai kisebbségek anyanyelvén és a környező országok nyelvén kiadott dokumentumok iránt is.

Szűkebb körű igény mutatkozik a fent meghatározottakon kívül más nyelvek iránt.

A gyűjteményt széleskörű használói igények kiszolgálására kell alkalmassá tenni:

- ✓ a humán szféra hazai és külföldi szakemberei: oktatók, kutatók, fordítók, alkotók, nyelvet tanítók és tanulók;
- ✓ zenei alkotók és zenekedvelő közönség;
- ✓ nemzetiségi közösségek tagjai és szakemberei;
- ✓ felsőoktatási hallgatók

részére.

Tágabb értelemben pedig mindazok részére, akiknek a könyvtár gyűjteménye érdeklődési körébe illeszkedik.

3.) Általános gyűjtőköri elvek:

Gyűjtőköri szintek:

Főgyűjtőkört alkotnak a szakkönyvtári feladatok körébe vont szakterületek forrásai, valamint a kapcsolódó általános művelődési tematika: világirodalom, műfordítás irodalom, irodalomtudomány, nemzetiségek szépirodalma és a róluk szóló szakirodalom, nyelvtudomány, zeneművészet, zenetudomány.

Mellékgyűjtőkörben tartoznak a főgyűjtőkörrel érintkező alap- és rokontudományok: filozófia, vallás, társadalomtudományok, esztétika, honismeret, folklór, pszichológia, művészetek (képzőművészet, színház, film), zenetörténet, történelem, földrajz, művelődéstörténet.

Ugyanakkor ezek egyes részterületei, interdiszciplináris kapcsolódásai főgyűjtőköriek, pl. irodalomesztétika.

A gyűjtés teljességi fokozatai:

Tárgyi teljességi fokozatok:

1. Teljeskörű (átfogó): a főgyűjtőkörbe tartozó valamennyi számottevő dokumentum gyűjtése
2. Szelektív (lényegi): a főgyűjtőkörrel érintkező lényeges kérdéseket, lényegi összefüggéseket tartalmazó dokumentumok gyűjtése
3. Reprezentatív (megalapozó): legalapvetőbb, legjellemzőbb, erőteljesen válogatott dokumentumok gyűjtése

Nyelvi teljességi fokozatok:

Teljeskörű (átfogó) gyűjtés:

- Angol, német, francia, spanyol, orosz nyelvek. A gyűjtés a felsorolt nyelvek esetében földrajzi korlátozás nélkül a teljes nyelvterületre kiterjed.
- Magyar: nyelv- és irodalomtudomány, műfordítás irodalom
- A Magyarországon honos nemzetiségi, etnikai anyanyelvek, nyelvváltozatok

Szelektív gyűjtés:

- Világnyelvnek nem tekinthető európai nyelvek

Reprezentatív gyűjtés:

- Európai kisebbségi nyelvek
- Holtnyelvek, mesterséges nyelvek
- Világnyelvek közvetítőnyelvi minőségben
- Magyar közvetítőnyelvi minőségben

A gyűjtés időbeli szempontjai:

A dokumentumok keletkezése illetve megjelenési ideje szerint alapvetően a kortárs, a legújabb kori dokumentumok. Indokolt esetben (ha más kiadásban nem hozzáférhető) antikvár gyűjtés is megengedett.

Dokumentumtípusok:

A gyűjtőköri Szabályzatban foglaltak érvényesek minden olyan dokumentumtípusra, amely hagyományos vagy új típusú hordozón kerül a könyvtár állományába

1. Könyv és könyvjellegű dokumentumok
2. Nyomtatott zeneművek
3. Elektronikus hordozón megjelent kiadványok: CD-ROM, DVD, CD-Audio, Video-CD, MP3, hangszalagok
4. Időszaki kiadványok hagyományos vagy elektronikus formában
5. Nemzetiségi térképek

Indokolt esetben:

LP hanglemezek
VHS videokazetta
Kéziratok

Tárgyi kategóriák:

Világirodalom, nyelv- és irodalomtudomány, modern filológia

4.) A gyűjtemény feladatai:

Érdemi forrásbázis biztosítása az irodalom és nyelvészet főbb területein (kitekintéssel a rokon- és háttérágazatokra is), és ezek nemzetközi, regionális, egyetemes összefüggései körében

Betekintés nyújtása az egyéb nemzeti területek dokumentumkörébe

Tájékoztatói lehetőség biztosítása az elméleti, általános nyelv- és irodalomtudomány legfontosabb nemzetközi eredményeiről

A gyűjtés szempontjai

Szépirodalom, folklór, honismeret

Optimális gyűjtés:

1. Főbb, egyes művek
2. főbb, írói életművek
3. szerzői gyűjtemények
4. kollektív gyűjtemények
5. világirodalmi szöveggyűjtemények

magyar nyelven és világnyelveken

Szelektív gyűjtés:

a fentiekben jelzett dokumentumok nem világnyelveknek tekintett európai nyelveken, illetve a kelet-közép-európai népek nyelvein

Reprezentatív gyűjtés:

a fentiekben jelzett dokumentumok egyéb nyelveken

Irodalomtörténet, irodalomkritika

Optimális gyűjtés:

1. Átfogó összefoglalások,
2. XX, XXI. századi és főképp 1945 utáni rész-összefoglalások
3. főbb életművek alapmonográfiái,
4. súlyponti résztanulmányok
5. kortárs életműtanulmányok
6. alapvető esztétikai kritikai publicisztika és esszéista dokumentumai

magyar nyelven és világnyelveken

Szelektív gyűjtés:

A fentiekben jelzett dokumentumok nem világnyelveknek tekintett európai nyelveken, a kelet-közép-európai népek nyelvein és a hazai kisebbségek nyelvén

Reprezentatív gyűjtés:

a fentiekben jelzett dokumentumok egyéb nyelveken

Általános és összehasonlító irodalomtudomány

Optimális teljességű gyűjtés:

Összehasonlító irodalomtörténet kapcsolat- és hatástörténet, kompartisztikai elmélet, irodalomelmélet, az irodalomtudomány elmélete, esztétika dokumentumai

magyar nyelven és világnyelveken

Szelektív gyűjtés:

A fentiekben jelzett dokumentumok nem világnyelveknek tekintett európai nyelveken, a kelet-közép-európai népek nyelvein és a hazai kisebbségek nyelvén

Reprezentatív gyűjtés:

a fentiekben jelzett dokumentumok egyéb nyelveken

Nyelvtudomány

Szelektív gyűjtés:

a nyelvi rendszer, nyelvészet (nyelvoktatási anyagok, leíró nyelvészet, nyelvtan, stilisztika, szókincs, frazeológia, egy- és többnyelvű szótárak, szakszótárak, példatárak, nyelvtörténet, dialektológia) dokumentumai világnyelveken, nem világnyelvnek tekintett európai nyelveken, magyarul, illetve kelet-közép-európai nyelveken

Általános és összehasonlító nyelvészet (nyelvelmélet, alkalmazott nyelvészet) és műfordítás-elmélet dokumentumai világnyelveken, magyarul, illetve kelet-közép-európai nyelveken

Reprezentatív gyűjtés:

a fentiekben jelzett dokumentumok egyéb nyelveken

5.) A nyelvstúdió szolgáltatási körében gyűjtendő speciális dokumentumok

A gyűjtemény feladata:

- Korszerű választék biztosítása az idegen nyelvek egyéni alap-, közép- és felsőfokú elsajátításhoz
- A külföldi állampolgárok magyar nyelvtanulásához szükséges dokumentumok biztosítása
- A hazai nemzeti kisebbségek számára az anyanyelv ápolását segítő dokumentumok biztosítása
- Az idegen nyelvek tanításához szükséges módszertani segédkönyvek biztosítása

Szelektív gyűjtés:

Nyelvkönyvek, mellékletes nyelvkönyvek, audio, audio-vizuális, elektronikus dokumentumok, szótárak világnyelveken és a hazai kisebbségek nyelvén

Az aktuális igények alakulásának megfelelően egyéb nyelveken

Azokat a dokumentumokat, amelyekre fokozott igény mutatkozik, a párhuzamos használat biztosítása érdekében (lehetőség szerint) több példányban kell beszerezni!

Reprezentatív gyűjtés:

Magyarországi viszonylatban ritkábban igényelt nyelvek tanulását segítő dokumentumok

6.) A nemzetiségi és etnikai kisebbségek irodalma

A gyűjtemény feladata

- Széleskörű tájékozódási alap biztosítása a magyarországi nemzeti kisebbségekkel, a világ (elsősorban Európa) nemzetiségeivel és etnikumaival kapcsolatos szellemi alkotó tevékenységet illetően
- A nemzeti és etnikai kisebbségekkel kapcsolatos kutatás segítése

- A magyarországi nemzetiségi közösségek tájékozódásának, művelődésének a szolgálata
- Az interkulturális tanulás és partnerkapcsolatok építésének előmozdítása

Optimális gyűjtés:

A magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek szépirodalma, képzőművészetét bemutató dokumentumok, zenei alkotásai és a kapcsolódó szakirodalom, térképek, a nemzetiségi élet publicisztikája eredeti nyelven, magyar nyelven, illetve magyar fordításban

Szelektív gyűjtés:

- ✓ A nemzetiségi, illetve etnikai kérdést tárgyaló szakirodalom, pontosabban a kisebbségi helyzetben élő népcsoportok belső, illetve a társadalmi környezethez kapcsolható egyéni vagy közösségi viszonyrendszert, identitásukat, stb. leíró dokumentumok – függetlenül attól, hogy ezt a helyzetet formálisan vagy informálisan ismerik el – magyar nyelven és világnyelveken
- ✓ A kisebbségben élő magyarságra vonatkozó dokumentumok a világ bármely nyelvén
- ✓ Nemzetközi szervezetek dokumentumai világnyelveken, magyar nyelven

Reprezentatív gyűjtés:

- ✓ A fentiekben jelzett dokumentumok más nyelveken. Ezek beszerzése csak abban az esetben indokolt, ha azok más nyelven nem hozzáférhetőek
- ✓ A Magyarországon egykor élt nemzeti kisebbséggel kapcsolatos dokumentumok magyar nyelven és világnyelveken
- ✓ Egyéb nemzetiségekkel kapcsolatos dokumentumok magyar nyelven és világnyelveken

7). Zeneművészet, zenetudomány

A gyűjtemény feladata

- Országos feladatkörű nyilvános szakkönyvtár gyűjteményeként megbízható bázist teremtése a zenetörténet korszakainak, a nagy alkotó és előadóművészek életművének, illetve a különböző népek zenéjének megismeréséhez és kutatásához
- A zeneműtár gyűjti, feltárja és szolgáltatja az egyetemes zeneművészet, zenetudomány írott, hangzó- és audiovizuális dokumentumait, használói számára biztosítja a dokumentumokhoz való hozzáférést

- Segíti és támogatja a zenetudománnyal kapcsolatos kutatásokat, oktatói- és tanulói tevékenységet
- Előmozdítja és támogatja az élethosszig tartó tanulást, az általános zenei műveltség megszerzését, más kultúrák zenei hagyományának és művészetének megismerését

Szelektív gyűjtés

- *Autentikus népzene*; ezen belül a könyvtár nemzetiségi profiljának megfelelően elsősorban a magyarországi és a határon túli magyarság népzeneje, a magyarországi kisebbségek autentikus népzeneje, európai és más földrészek tradicionális népzeneje
- *Dzsessz*; jeles magyar és külföldi előadóművészek és együttesek alkotásai
- *Világzene*; jeles magyar és külföldi előadóművészek és együttesek alkotásai

Reprezentatív gyűjtés

- A klasszikus zene alapvető és maradandóan értékes alkotásai a kezdetektől a kortárs zenéig
- A musical külföldi és magyar kiemelkedő alkotásainak gyűjtése

8.) A gyakorlati gyűjtés szolgáltatási szempontú differenciálása:

- A beszerzendő dokumentumok példányszámát a helyben olvasási, a kölcsönzési, továbbá a folyamatos szolgálati-szakmai igények együttes követelményei határozzák meg.
- A különösen értékes régi és egyedi dokumentumokat elkülönítve, megfelelő védettséggű, biztonságos helyen kell tárolni. Kezelésével kapcsolatban külön használati szabályzat rendelkezik.
- Hagyatékok és egyéb ajándékok esetében a befogadás szempontjai megegyeznek a Gyűjtőköri Szabályzatban meghatározott elvekkel. A könyvtár a válogatás jogát minden esetben fenntartja.
- A folyóirat beszerzés a Gyűjtőköri Szabályzatban lefektetett elvek alapján, a nyelvi és zenei referensek közreműködésével történik.

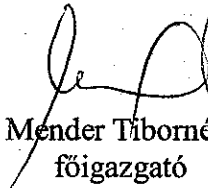
A Gyűjtőköri Szabályzatban foglaltak betartásáért és betartatásáért felelős a gyűjteményfejlesztési és feldolgozó osztály mindenkori vezetője, referensei, valamint a vonatkozó témák körében érintett osztályok vezetői, szakreferensei.

A Gyűjtőköri Szabályzatot az állomány nyilvántartási és törlési szabályzata és szükség esetén főigazgatói utasítás egészíti ki.

Jelen Gyűjtőköri Szabályzat kihirdetése napján lép életbe.

A korábbi Gyűjtőköri Szabályzatok, illetve kiegészítések egyidejűleg érvényüket veszítik.

Budapest, 2008. augusztus 15.

Mender Tiborné
főigazgató

